

forelagt os et Forſlag, der ſøger at ſamle det hele Skolevæſen ind under et faſt og ſtærkt bureaukratiſt Syſtem, hvor en enkelt Mand i Spidsen for hele Oplyſningsvæſenet kan føre dette, ligeſom man fører et Jirſpand i Tømmer. Det er ſaa fuldſtændig uoverensſtemmende med, hvad der er fremkommet i Folket, ſom Noget kan være. Naar det ærede Medlem mente, at Flertallet i dette Thing vilde affære Forhandlingen af denne Sag ved Iſte Behandling i Stedet for at fremme den, ſaa var Flertallets Handlemåde, det er jeg ganſke vis paa, albeles ikke dikteret af nogen Lante om at affære eller forhindre, at en god Skolelov ſkulde komme frem; men naar det ikke kunde gaa med til Behandlingen af Sagen, ſaa var det, fordi det var vis paa, at der ikke kunde komme en god Skolelov paa det Grundlag, der var forelagt. Netop fordi manønſter en ſaadan, netop fordi den er af Vigtighed, kunde man ikke gaa ind paa Quadromhelſt eller bygge paa en hvilkenſomhelſt Grund. Thi et Hus, der er af megen Betydning, og ſom ſkal ſtaa i meget lang Tid, maa ſtaa paa en tilſvarende faſt Grundvold, naar man ikke vil ſe det falde kort efter, at det er opført. Derfor vilde Folkethingets Flertal ikke forſætte Skolelovens Behandling paa det Grundlag, hvorpaa Regjeringsforſlaget hvilede, fordi det vilde have frie Kommuneſkoler, og Regjeringen vilde have en bureaukratiſt Statsſkole. Naar det ſamme ærede Medlem mente, at man intet Grundlag havde fundet, ſaa turde det dog være, at han havde gjort Klogere i at afvente det Tidspunkt, da det kan ligge offentlig for i Thinget og for Folket. Det turde vel være, at han ſaa var kommen til et andet Reſultat og vilde have fundet, at vi ikke ſidde fuldt ſaa daarligt i det, ſom han ſyntes at mene. Se vi dernæſt paa de Forſlag, der ere fremsatte i denne Sal fra „det forenede Venſtre“, ſaa er det gamle beſjendte Forſlag, hvis Grundtanke jeg ikke behøver i mindſte Måde at omtale, men at de ere i Overensſtemmelse med Vælgerne, der have ſat Flertallet ind i Salen, derfor borger det, at det ſamme „forenede Venſtre“ har ved forrige Samlings Slutning netop udtalt ſig om diſſe Forſlag, og har ſenere ſøgt at gjøre dem beſjendte ved Møder og gjennem Blade og Skrifter, ſaa at Vælgerne have ſat diſſe Mænd ind med fuld Beviſthed om, at de vilde fremme diſſe Forſlag i den beſjendte Retning, ſom det ſiden er ſket, og alſaa vidſte ogſaa den høie Regjering, hvorledes diſſe Forſlage ſtod i Forhold til Vælgerfolket og Hæderheden i denne Sal; men deſuagtet hende vi, at dens Erklæring er gaaede ud paa, at den ikke bedre nu end før vil kunne gaa ind derpaa. Ogſaa der er Modſætningen ſaa klar og ſkærende, ſom den vel kan være, mellem Vælgerfolket og dette Things Flertal paa den ene Side og den høie Regjering paa den anden Side. Og ſer man nu endelig hen til, hvilken Indflydſe det ſidſte Folkethingſvalg

har havt, ſaa er det jo en Kjendsgjerning at det har ſat et Flertal ind i denne Sal af Mænd, der vilde den Bei, ſom Regjeringen ikke vil, men det har ikke kunnet øve nogen Indflydſe paa den høie Regjering, at et ſaadant Flertal kom frem, ſkjøndt de ſamme Lanker og Meninger, ſkjøndt de ſamme demokratiſke Fordringer alt forlængſt ere udtalte her i Salen af det daværende Mindretal; ſkjøndt dette Mindretal nu ved Valgene er blevet Flertal, har det ikke kunnet udøve Indflydſe paa den høie Regjering, idet denne ved given Leilighed har udtalt, at den ikke kunde ſe et Udtryk for Folkets Billie i dette Flertal. Mig forekommer det nu, at det Spørgſmaal, ſom vi i Dag behandle, er et ſaa overordentlig vigtigt og betydningsfuldt Spørgſmaal, der ikke angaar Partiintererſer, der ikke angaar det Spørgſmaal, om det ene Parti ſkal have Sit igjennem eller det andet Sit, der ikke angaar noget Mere eller Mindre, end om den frie Udvikling her i Landet ſkal udvilles paa en ſaadan Måde, at Folkets ſtore Flertal kan komme med og arbejde paa den fælles ſtore Bygning; det gælder om intet Mindre, end om det ſkal lykkes os at bevare Friheden, ſom vi nu have, og ſtille den ſaaledes, at ogſaa vore Efterkommere kunne komme i Beſiddelse af den, eller vi ſkulle opſide den Intererſe, vi have for den, i endeløſe Kampe, for omſider at kaſte den hen ſom en opſlidt Maſſine. Det er det, det gælder om, og derfor ikke blot kan jeg og maa jeg ſtemme for det foreliggende Adreſſeforſlag, men tillige vil jeg bede alle dem, ſomønſke, at den Frihed, det danſke Folk nu er i Beſiddelse af, ſkal blive gammel i Folket og blive til varig Beſjegnelse i mange Slægter efter os, at gjøre det Samme. Dette er et af de betydningsfulde Diebliffe, i hvilke der udrettes Noget, ſom har Varighed langt ud over den Tid, den Dag og det Dieblif, i hvilket det ſter.

Sad: Indgivelsen af en Adreſſe til Hans Majestæt Kongen er ganſke ſikket, ſaaledes ſom det allerede en Gang i Dag er blevet udtalt, et ſaa vigtigt Skridt, at allerede Spørgſmaalet, om man paa en ſaadan Måde vil henvende ſig til Hans Majestæt Kongen, maa opfordre til en ganſke ſærlig Overveieſe, ikke alene af det enkelte Medlem, men ogſaa af ſaadanne Medlemmer i Forſening, ſom ellers pleie at tale ſammen fortroligt om politiſke Sager. Dette, tror jeg, er endnu mere Tilfældet, naar Adreſſen er af den Natur ſom den her foreliggende, er en Adreſſe, ſom angaar det alvorligſte Spørgſmaal, der kan være Tale om i det konſtitutionelle Liv, en Henvendelse til Kongen om at ſjerne ſit Miniſterium, et Miniſterium, der maa antages hidtil at have havt Kongens Tilid, og om hvilket det er bitterligt, at det hidtil har fundet Underſtøttelse af et ſtort Flertal i det andet Thing. Jeg tror ogſaa, at det vil erkjendes, at man ikke ret vel kan del-